

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [YVES BOT]
SECINĀJUMI,
sniegti 2018. gada 4. jūlijā¹

Lieta C-308/17

Hellenische Republik
pret
Leo Kuhn

(*Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – Jurisdikcija civillietās un komercietās – Piemērošanas joma – 1. panta 1. punkts – Jēdziens “civillietas un komercietas” – Dalībvalsts emitētas obligācijas – Dalība valsts parāda pārstrukturēšanā – Aizdevuma nosacījumu vienpusēja grozīšana ar atpakaļvērstu spēku – Kolektīvās rīcības klauzulas – Prasība, kuru privātie kreditori, šo obligāciju turētāji, kā fiziskas personas ir cēlušī pret valsti – Valsts atbildība par *acta iure imperii* – Īpašā jurisdikcija – 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Jurisdikcija līgumtiesību jomā – Jēdziens “lietas, kas attiecas uz līgumiem” – Jēdziens “saistība, ko viena puse ir brīvprātīgi uzņēmusies pret otru pusi” – Jēdziens “attiecīgās saistības izpildes vieta” – Valsts obligāciju emisijas parakstīšanas nosacījumi – Prasījuma tiesību secīga nodošana – “Galvenās saistības” faktiskā izpildes vieta – Procentu samaksa

I. Ievads

1. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu².

2. Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Hellenische Republik* (Grieķijas Republika) un *L. Kuhn* saistībā ar prasību, kuras mērķis ir panākt, lai tiktu izpildīti uz šīs dalībvalsts emitētām obligācijām, kuru turētājs viņš ir bijis, attiecināmie aizdevuma nosacījumi, vai saņemt kompensāciju par šo nosacījumu neizpildi.

3. Lai pilnībā aptvertu šā lūguma nozīmi un apjomu, tas ir jāskata plašākā kontekstā.

4. Pirmkārt, šis ar Grieķijas valsts parāda pārstrukturēšanu saistītais process, kas 2012. gada martā tika veikts ar privātā sektora dalību³, nav savrups.

1 Orģinālvaloda – franču.

2 OV 2012, L 351, 1. lpp.

3 *Private sector involvement (PSI)*. Dažu vēlāku procesu Vācijā atgādinājumu skat. Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, Sage Publishing, Ņujorka, 2017, 24. sēj., Nr. 3, 399.–423. lpp., it īpaši 408.–413. lpp.

5. Otrkārt, iesniedzējtiesas *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) par jurisdikciju uzdoto jautājumu nozīmība plaši pārsniedz tās tehniskos aspektus, kas interpretējamās tiesību normas kontekstā tradicionāli tiek uzskatīti par sarežģītiem. Tā ir būtiski saistīta ar valsts aizņemšanās mehānismu evolūciju, kā arī ar uz spēles liktajiem ekonomiskajiem un politiskajiem jautājumiem, kas pret tiesvedību, kurā ir runa par valsts parādu, liek izturēties kā pret ļoti jūtīgu tematu.

6. Proti, izvēles finansēties tirgos ar obligāciju aizņēmumiem⁴ rezultātā radās sarežģījumi ar valsts parāda pārvaldību, jo līgumiskie mehānismi izrādījās nepiemēroti dažādo kreditoru, kuri var būt publiski, privāti, institucionāli vai fiziskas personas, un, it īpaši, to savstarpējās koordinācijas neesamības dēļ.

7. Līdz ar to, kad iestājas valsts parāda krīze, vispārējas un organizētas valsts maksātnespējas procedūras neesamība izraisa pārstrukturēšanas procedūras likteņa nodošanu tiesas rokās⁵.

8. Tādējādi sarežģītās juridiskās problēmas, ko izraisa procesu daudzkaršošanās un starptautiskošanās, nevar atdalīt no ekonomiskā konteksta, kurā tās ir risināmas⁶.

9. Vēsturiskā apmēra⁷ Grieķijas parāda pārstrukturēšanas gadījumā 2012. gadā jaunā gaismā parādījās tradicionāli konstatētās grūtības sakarā ar vērtspapīru emisiju euro valūtā un no tās potenciāli izrietošo sistēmisko krīzi⁸. Šīs grūtības attaisnoja tādu finanšu un juridisko risinājumu izmantošanu, kuru izņēmuma raksturs ir izskaidrojams ar risināmo problēmu akūtumu.

10. Eiropas Savienības Tiesai jau ir bijusi iespēja izvērtēt delikāto jautājumu par šīs pārstrukturēšanas ietekmi uz Grieķijas obligāciju uzrādītāju tiesībām 2015. gada 11. jūnija spriedumā *Fahnenbrock u.c.* (C-226/13, C-245/13 un C-247/13, turpmāk tekstā – “spriedums lietā *Fahnenbrock u.c.*”, EU:C:2015:383) saistībā ar tiesas dokumentu izsniegšanu un, proti, tiesvedības agrinā stadijā, vēl pirms lietas izskatīšanas pēc būtības uzsākšanas.

11. Kopš tā laika Eiropas tiesas ir pieņēmušas vēl citus nolēmumus attiecībā uz ļoti daudziem citiem Grieķijas obligāciju uzrādītājiem, kuri ir centušies sasniegt to pašu mērķi – to no līgumsaistībām izrietošo tiesību ievērošanu vai to apgalvoto zaudējumu atlīdzināšanu.

12. Piemēram, ar 2015. gada 7. oktobra spriedumu *Accorinti u.c./ECB*⁹ Eiropas Savienības Vispārējā tiesa noraidīja prasību, ko 2013. gada 11. februārī bija cēlušī vairāk nekā 200 privātie vērtspapīru turētāji, galvenokārt no Itālijas, vēloties saņemt tiem nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu, pēc tostarp 2012. gada 5. martā Eiropas Centrālās bankas (ECB) pieņemtā lēmuma par Grieķijas Republikas emitētu vai pilnībā garantētu tirgojamu parāda instrumentu atbilstību Grieķijas Republikas parāda apmaiņas priekšlikuma kontekstā¹⁰, kā arī citiem ECB veiktajiem ar Grieķijas valsts parāda pārstrukturēšanu saistītajiem pasākumiem. Pēc tam ar 2017. gada 24. janvāra spriedumu *Nausicaa Anadyomène un Banque d'escompte/ECB*¹¹ Vispārējā tiesa noraidīja 2015. gada 21. decembrī komercbanku celto prasību par zaudējumu atlīdzību, izslēdzot jebkādu ECB atbildību un apstiprinot to, ko tā bija norādījusi attiecībā uz Grieķijas parāda vērtspapīru turētājiem fiziskajām personām.

4 Šīs izmaiņas notika pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados. Pirms tam parādi būtībā bija raksturīgi banku nozarē.

5 Process tiesā attīstās dažādos virzienos. Daži turētāji raugās, lai pret viņiem netiktu izrādīta sliktāka attieksme salīdzinājumā ar tiem, kuri, nepiekrītot savu izsniegto aizdevumu samazināšanai (*haircut*), cenšas tiesas ceļā panākt parādu izpildi, ko valsts vairs nav spējīga īstenot. Citi mēģina gūt labumu no šīs situācijas nolūkā veikt spekulatīvus ieguldījumus.

6 Argentīnas parāda sniegtais piemērs parādīja ekonomiskās sekas, kādas rodas, pakļaujot aizņēmēju valsti ieguldītāju tiesvedības stratēģijai. Nevar ignorēt, ka tā ir saistīta ar finansiālām izmaksām, ka tās tiek novērtētas, ka tās ietekmē piemērojamo tiesību aktu izvēli un ka no tām nākotnē ir atkarīgas valsts iespējas aizņemties no jauna.

7 T.i., privāto kreditoru prasījumi 205 miljardu euro apmērā salīdzinājumā ar Argentīnas kopējo parādu 90 miljardu Amerikas Savienoto Valstu dolāru (USD) (aptuveni 76,22 miljardi euro) apmērā.

8 Šo risku pastiprināja tas, ka ievērojama valsts obligāciju daļa bija banku turējumā.

9 T-79/13, EU:T:2015:756.

10 OV 2012, L 77, 19. lpp.

11 T-749/15, nav publicēts, EU:T:2017:21.

13. Jāpiebilst, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir izskatījusi 2014. gada septembrī un oktobrī 6320 Grieķijas pilsoņu, Grieķijas valsts obligāciju uzrādītāju, kā fizisko personu iesniegtos prasības pieteikumus par summām no 10 000 euro līdz 1 510 000 euro apmērā saistībā ar viņu piespiedu dalību Grieķijas valsts parāda samazināšanā, apmainot viņu obligācijas pret citām ar zemāku vērtību. Ar 2016. gada 21. jūlija spriedumu¹² šī tiesa vienprātīgi nosprieda, ka nav pārkāpts ne Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas¹³ 1. protokola 1. pants, ne ECPAK 14. pants kopsakarā ar šā protokola 1. pantu¹⁴.

14. Šobrīd Tiesa tiek aicināta papildināt savu analīzi, izlemjot, kādi noteikumi ir jāpieņem, lai noskaidrotu tiesas, kura izskata lietu, jurisdikciju, paturpinot spriedumu *Fahnenbrock* u.c., kā arī 2015. gada 28. janvāra spriedumu *Kolassa* (C-375/13, turpmāk tekstā – “spriedums *Kolassa*”, EU:C:2015:37) par valsts obligācijas emitenta un tās ieguvēja tiesisko attiecību raksturu.

15. Iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi, kā arī lietas dalībnieku iesniegtie apsvērumi mudina Tiesu vispirms pārbaudīt, vai Regula Nr. 1215/2012, kas saskaņā ar tās 1. panta 1. punktu ir piemērojama “civillietās”, izņemot tostarp valsts atbildību par darbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*), vispār aptver pamatlietu. Ja strīds ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, tad turpinājumā būs jāpārlicinās, vai tā var tikt kvalificēta kā strīds “lietā, kas attiecas uz līgumiem” minētās regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, kā to interpretē Tiesa, kurā ir paredzēts tāds noteikums par īpašo jurisdikciju, kas paredz atkāpi no vispārīgā noteikuma par atbildētāja domicila dalībvalsts tiesu jurisdikciju. Visbeidzot, ja tas tā ir, būs jānoskaidro, kas ir “attiecīgās saistības izpildes vieta” šā 7. panta izpratnē.

16. Manas analīzes noslēgumā es tikai pakārtoti piedāvāšu atbildes elementus uz šiem diviem pēdējiem jautājumiem par Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā noteikuma par īpašo jurisdikciju piemērošanas nosacījumiem.

17. Proti, es galvenokārt pamatošu, ka strīds neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

18. Regulas Nr. 1215/2012¹⁵ 4., 15. un 16. preambulas apsvērumā ir noteikts:

“(4) Dažas atšķirības starp valstu noteikumiem, kas reglamentē jurisdikciju un spriedumu atzīšanu, kavē pareizu iekšējā tirgus darbību. Būtiski ir noteikumi, lai vienādotu jurisdikcijas kolīziju normas civillietās un komercietās un lai nodrošinātu ātru un vienkāršu dalībvalstī pieņemto spriedumu atzīšanu un izpildi.

12 ECT spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Mamatas* u.c. pret Grieķiju, turpmāk tekstā – “spriedums *Mamatas*”, CE:ECHR:2016:0721JUD006306614.

13 Noslēgta Romā 1950. gada 4. novembrī, turpmāk tekstā – “ECPAK”. Savā paziņojumā presei Eiropas Cilvēktiesību tiesas kanceleja ir paskaidrojusi, ka “Tiesa tādējādi atzīst, ka prasītājiem nav nodarīti sevišķi pārmērīgi zaudējumi, it īpaši ņemot vērā valstu plašo rīcības brīvību šajā jautājumā un ievērojot tirgus vērtības samazināšanu vērtspapīriem, ko jau ir skārusi valsts –, kura, iespējams, nebūtu spējusi pildīt savas saistības, kas izriet no agrākajos vērtspapīros ietvertajām klauzulām pirms jaunā likuma spēkā stāšanās, – maksātspējas samazināšanās. Tiesa arī uzskata, ka kolektīvās rīcības klauzulas un valsts parāda pārstrukturēšana ir piemērots un nepieciešams valsts parāda samazināšanas un valsts maksājumu pārtraukšanas novēršanas pasākums; ka ieguldījumi obligācijās nav bijuši pasargāti no riska un ka pat vēl pirms 2009. gada krīzes prasītājiem bija jāapzinās neparedzēti gadījumi un iespējams risks, ka viņu vērtspapīri, ņemot vērā lielo Grieķijas budžeta deficītu un parādsaistības, var zaudēt vērtību”.

14 Savā paziņojumā presei Eiropas Cilvēktiesību tiesas kanceleja ir papildinājusi, ka “Tiesa arī atzīst, ka apmaiņas procedūra nebija diskriminējoša, it īpaši, ņemot vērā grūtības lokalizēt obligāciju uzrādītājus šajā nestabilajā tirgū, grūtības noteikt precīzus kritērijus uzrādītāju diferencēšanai, risku apdraudēt visu darījumu kopumu, kas izraisītu katastrofālas sekas ekonomikā, un nepieciešamību parāda pārstrukturēšanu veikt ātri”.

15 Saskaņā ar šīs regulas 66. pantu tā ir piemērojama tiesvedībā, kas uzsāktas, sākot no 2015. gada 10. janvāra.

[..]

- (15) Jurisdikcijas noteikumiem vajadzētu būt ļoti paredzamiem, un tiem būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils. Jurisdikcijai vienmēr vajadzētu būt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās strīda priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. Juridiskas personas domicils jānosaka autonomi, lai kopējos noteikumus padarītu pārskatāmākus un novērstu jurisdikcijas kolīzijas.
- (16) Papildus atbildētāja domicilam vajadzētu būt alternatīviem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saistība starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedības norisi. Ciešas saistības pastāvēšanai būtu jānodrošina juridiskā noteiktība un jānovērš iespējamība, ka prasību pret atbildētāju ceļ viņam saprātīgi neparedzamā dalībvalsts tiesā. Tas ir jo īpaši svarīgi strīdos par ārpuslīgumiskām saistībām, kas izriet no privātās dzīves un personas tiesību aizskārumiem, tostarp no goda aizskaršanas un neslavas celšanas.”

19. Šīs regulas 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šo regulu piemēro civillietās un komercietās neatkarīgi no tiesas būtības. Tā neattiecas jo īpaši uz nodokļu, muitas vai administratīvajām lietām vai uz valsts atbildību par darbību un bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*).”

20. Saskaņā ar minētās regulas 4. panta 1. punktu, kas ir ietverts II nodaļas “Jurisdikcija” 1. iedaļā, kurā ir apkopoti “vispārīgi noteikumi”:

“Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt minētās dalībvalsts tiesā neatkarīgi no viņu pilsonības.”

21. Regulas Nr. 1215/2012 šīs pašas II nodaļas 2. iedaļas “Īpašā jurisdikcija” 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts:

“Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī:

- 1) a) lietās, kas attiecas uz līgumiem, – attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās”¹⁶.

¹⁶ Šīs regulas vācu valodas redakcijā ir nošķirtas divas alternatīvas un burtiski minēts: “vieta, kurā saistība ir izpildīta” un “[vieta, kurā saistība] būtu jāizpilda”. Grieķu valodas redakcija ir formulēta šādi: “*os pros diaforés ek symváseos, enópion tou dikastiríou tou tóπου όπου ekpliróthike í ofeilei na ekplirotheí i paroch*”, kas nozīmē: “lietās, kas attiecas uz līgumiem, tās vietas tiesā, kur izpildījums ir veikts vai ir jāveic”.

B. Grieķijas tiesības

22. Kā ir norādīts lēmumā lūgt prejudiciālu nolēmumu¹⁷, Grieķijas Republika Grieķijā emitēja valsts obligācijas kā dematerializētus vērtspapīrus (valsts parāda reģistrā iereģistrētus vērtspapīrus), kuriem bija piemērojamas Grieķijas tiesības un kuri tika tirgoti Atēnu biržā. Šie dematerializētie vērtspapīri tika iereģistrēti¹⁸ Grieķijas Centrālās bankas grāmatojuma sistēmā, kurā ir ietverti konti, kas ir atvērti uz katra dalībnieka vārda, kuram Grieķijas Centrālās bankas vadītājs ir atļāvis šajā sistēmā piedalīties¹⁹.

23. Saskaņā ar minētā likuma 6. panta 2. punktu Grieķijas Centrālās bankas grāmatojuma sistēmas dalībnieki var piešķirt ieguldītājiem kā trešajām personām ar obligāciju saistītas tiesības²⁰, taču šāds tiesisks darījums ir saistošs tikai starp attiecīgajiem darījuma dalībniekiem un ir tieši izslēgta jebkāda labvēlīga vai nelabvēlīga ietekme uz Grieķijas Republiku.

24. Likuma 2198/1994 6. panta 4. punktā ir paredzēts, ka obligācija tiek nodota, iereģistrējot to dalībnieka konta kredīta sadaļā.

25. Iesniedzējtiesas aprakstītās “sistēmas” izpratni atvieglo šā likuma 6. panta 5.–7. punkts. Tajos ir noteikts:

“5. Dalībnieku konti tiek uzturēti sistēmā. Ieguldītāju kontus uztur dalībnieki.

6. Gan sistēmā, gan pie dalībniekiem konti tiek uzturēti atsevišķi pa vērtspapīru kategorijām ar kopīgām iezīmēm.

7. Sistēmā katram dalībniekam tiek uzturēti atsevišķi konti, pirmkārt, viņa paša portfeļa vērtspapīriem un, otrkārt, viņa klientu ieguldītāju portfeļa vērtspapīriem. Katra dalībnieka uzturētajā ieguldītāju portfeļa kontā ir apvienoti visi dalībnieka ieguldītāji.”

26. Minētā likuma 8. pantā “Ieguldītāju prasījumi” ir paredzēts:

[..]

“2. Ieguldītājam ir ar tā vērtspapīriem pamatots prasījums vienīgi pret dalībnieku, kas uztur tā kontu. Ja valsts nav izpildījusi tai šā panta 6. punktā paredzētās saistības, ar tā vērtspapīriem pamatots prasījums ieguldītājam ir vienīgi pret valsti.

[..]

17 Tā kā iesniedzējtiesa ir apkopojusi piemērojamās tiesību normas, tālāk izmantotie Grieķijas tiesību normu citāti ir ņemti no Grieķijas valdības iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem.

18 Saskaņā ar *Nómos 2198/1994 – Áfxisi apodochón dimosíon ypallílon en génei, sýnapsi daneíon ypó tou Ellinikou Dimosiou kai dimiourgía stin Trápeza tis Elládos Systímatos Parakolouúthisis Synallagón epí Titlon me Logistikí Morfí (‘Ávloí Titloi) kai álles diatáxeis* (1994. gada 22. marta Likums Nr. 2198/1994 par visu ierēdņu pamatalgas palielināšanu, Grieķijas valsts aizņēmumu samazināšanu, darījumu ar vērtspapīru kontā iereģistrētiem vērtspapīriem (dematerializētiem vērtspapīriem) uzraudzības sistēmas izveidošanu Grieķijas Bankā un citiem noteikumiem (*FEK A’ 43/22.03.1994*, turpmāk tekstā – “Likums 2198/1994”)) 5. panta 2. punktu “aizņēmumi un to apakšvienības (vērtspapīri) tiek uzraudzīti, izmantojot atbilstošus ierakstus grāmatojuma sistēmā [...], ko pārvalda Grieķijas Centrālā banka. Arī procenti no vērtspapīriem, ja tie ir patstāvīga darījuma priekšmets, tiek uzraudzīti ar grāmatvedības ierakstu palīdzību, *mutatis mutandis* piemērojot citus šīs nodaļas noteikumus. Ierakstus par aizņēmumu dzēšanas termiņiem, apkalpošanu un atmaksu Grieķijas Republikas vārdā veic Grieķijas Centrālā banka”.

19 Saskaņā ar šā likuma 6. panta 1. punktu “sistēmā līdzās Grieķijas valstij un Grieķijas Centrālajai bankai kā pārvaldniekam piedalās juridiskas vai fiziskas personas (turpmāk tekstā – “dalībnieki”), kas ir norādītas Grieķijas Centrālās bankas vadītāja lēmumā vai nu kā kategorija, vai minot vārdā [...]”.

20 No Grieķijas valdības vai atbildētājas Grieķijas Republikas apsvērumos citētā šā panta formulējuma izriet, ka ir runa par īpašuma tiesību, kas ir saistītas ar vērtspapīru, cesiju vai nodošanu.

6. Valsts veikta pamatsummas un uzkrāto procentu iemaksa Grieķijas Centrālajā bankā ir pamats valsts obligāciju dzēšanai. Grieķijas Centrālā banka piešķir katram dalībniekam aizdevuma atmaksas termiņa beigās izmaksājamo pamatsummu un procentus no vērtspapīriem. Iepriekš minētais maksājums ir pamats Grieķijas Centrālās bankas saistību dzēšanai.

[..]”

27. Papildus 2012. gada 23. februāra *Nómos 4050/2012 – Kanónes tropopoiíseos títlon ekdóseos í engyíseos tou Ellinikou Dimosiou me symfonía ton Omologioúchon* (Likums 4050/2012 ar nosaukumu “Noteikumi par Grieķijas valsts emitēto vai nodrošināto vērtspapīru grozīšanu ar obligāciju īpašnieku piekrišanu”)²¹ ir paredzēts, ka atsevišķu Grieķijas valsts obligāciju turētāji saņem “pārstrukturēšanas” piedāvājumu.

28. Šis iesniedzējtiesas lietotais termins parādās arī spriedumā lietā *Fahnenbrock* u.c. (8. punkts). Manā ieskatā ir jānošķir “valsts parāda pārstrukturēšana” un priekšlikums tajā piedalīties, kas sastāv no “atbilstīgo vērtspapīru grozīšanas” atbilstoši Likuma 4050/2012 1. panta 2. punktam, kurā ir noteikts:

“Ministru padome pēc *Ypourgoú Oikonomikón* (finanšu ministrs, Grieķija) priekšlikuma lemj par obligāciju turētāju atbilstīgo vērtspapīru grozīšanas procedūras uzsākšanu, nosaka atbilstīgos vērtspapīrus un nomainās gadījumā nosaka kapitālu vai nominālvērtību, procentu likmi vai ienesīgumu, dzēšanas termiņu, tiesības (Anglijas vai citas), kuras būs piemērojamas jaunajiem Grieķijas valsts emitētajiem vērtspapīriem, un pilnvaro *Organismós Diacheírisis Dimosiou Chréous* (Valsts parāda pārvaldības aģentūra, Grieķija) izsludināt vienu vai vairākus uzaicinājumus Grieķijas valsts vārdā.

Ar šo uzaicinājumu tajā norādītie atbilstīgo vērtspapīru turētāji tiek uzaicināti noteiktā termiņā izlemt, vai tie piekrīt Grieķijas valsts piedāvātajiem atbilstīgo vērtspapīru grozījumiem saskaņā ar iepriekšējā pantā paredzēto procedūru.”

29. Šajā Likumā 4050/2012 ir paredzēta “pārstrukturēšanas” klauzulas²² vai “kolektīvās rīcības klauzulas” (turpmāk tekstā – “CAC”) ieviešana, kas ļauj grozīt sākotnējos aizdevuma nosacījumus ar neatmaksātā kapitāla turētāju kvalificētā vairākuma pieņemtiem lēmumiem, kuri tiek piemēroti arī mazākumam.

30. Sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 9. punktā ir precizēts, ka “saskaņā ar šī likuma 1. panta 4. punktu, lai pieņemtu grozījumus saistībā ar attiecīgajiem vērtspapīriem, ir jānodrošina kvorums, kas ir puse no attiecīgo obligāciju kopuma, un jāsaņem kvalificētā vairākuma, kas pārstāv vismaz divas trešdaļas dalībnieku kapitāla, piekrišana”.

31. Papildinot šā sprieduma 10. punktā ietverto kopsavilkumu, ir izmantojams Grieķijas valdības citētais minētā likuma 1. panta 9. punkts, kurā ir noteikts:

“Ar Ministru padomes apstiprinoša lēmuma publikāciju *Grieķijas Republikas Oficiālajā Vēstnesī* obligāciju turētāju lēmumam, ko ir apliecinājis procedūras administrators, ir *erga omnes* iedarbība, tas ir juridiski saistošs visiem obligāciju turētājiem un atbilstīgo vērtspapīru ieguldītājiem un tas prevalē pār iespējamiem ikviena normatīva akta, reglamentējoša akta vai nolīguma vispārīgajiem vai speciālajiem noteikumiem, kuri ir pretrunā šim lēmumam. Atbilstīgo vērtspapīru nomainās gadījumā, reģistrējot sistēmā jaunus vērtspapīrus, atbilstīgie vērtspapīri, kas nomainīti pret jauniem vērtspapīriem, tiek automātiski anulēti, un tas nozīmē visu no tiem izrietošo tiesību un pienākumu izbeigšanos, ieskaitot visas tiesības un pienākumus, kuri jebkad ir bijuši tajos ietverti.”

21 *FEK A' 36/23.2.2012*, turpmāk tekstā – “Likums 4050/2012”.

22 Šis iesniedzējtiesas lietotais termins figurē arī sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 8. punktā.

32. Likuma 4050/2012 1. panta 11. punktā, kas citēts arī spriedumā *Mamatas* (48. punkts), ir paredzēts:

“Šā panta noteikumi paredz būtisku sabiedrības interešu aizsardzību, tie ir imperatīvas un tieši piemērojamas tiesību normas, tie prevalē pār iespējamiem ikviena normatīva akta, reglamentējoša akta vai nolīguma vispārīgajiem vai speciālajiem noteikumiem, kas ir tiem pretrunā [...], un to piemērošana nerada un neaktivizē nekādas līgumiskas vai likumiskas tiesības par labu obligāciju turētājam vai ieguldītājam un nekādas līgumiskas vai likumiskas saistības par apgrūtinājumu vērtspapīru emitentam vai galvotājam [...], izņemot to, kas ir tieši paredzēts šā panta noteikumos.”

III. Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

33. Vīnē (Austrija) dzīvojošais *L. Kuhn* ar Austrijā reģistrētas noguldījumu bankas starpniecību, tai rīkojoties kā komisioņam²³, ieguva Grieķijas Republikas saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem emitētas obligācijas 35 000 euro nominālvērtībā²⁴. Šis valsts obligācijas tika ieregistrētas kredīta sadaļā noguldījumu bankas uzturētajā vērtspapīru kontā, kura īpašnieks ir *L. Kuhn*²⁵. Runa ir par uzrādītāja vērtspapīriem, kas saskaņā ar aizdevuma nosacījumiem dod tiesības uz kapitāla atmaksu, iestājoties termiņam, un uz “punktuāliem maksājumiem”²⁶.

34. Iesniedzējtiesa precizē, ka Grieķijas valsts šīs obligācijas, kurām tiek piemēroti Grieķijas tiesību akti, ir Grieķijā emitējusi un Atēnu biržā tirgojusi kā “dematerializētus vērtspapīrus”, tas ir, kā valsts parāda reģistrā reģistrētus parādus. Tās ir ieregistrētas Grieķijas Centrālās bankas grāmatojuma sistēmā, kurā šīs sistēmas dalībniekiem, kam tajā atļāvis piedalīties Grieķijas Centrālās bankas vadītājs, uz to vārda ir atvērts konts.

35. Saskaņā ar šīs tiesas norādīto gan no Likuma 2198/1994 normām, gan no aizdevuma nosacījumiem, kas attiecas uz aplūkotajām valsts obligācijām, izriet, ka vispirms tie ir šīs sistēmas dalībnieki, kas ir kļuvuši par šo obligāciju turētājiem un kreditoriem, kuras ir pārgājušas to turējumā, tiem reģistrējot tās savā kontā, kamēr vien tie nepiešķir ar šīm obligācijām saistītās tiesības ieguldītājiem trešajām personām, bet šāds tiesisks darījums rada tiesiskas sekas tikai starp konkrētajām personām un tas neietekmē Grieķijas Republiku.

36. Pēc Likuma 4050/2012 pieņemšanas Grieķijas Republika konvertēja *L. Kuhn* iegādātās obligācijas, nomainot tās pret jaunām valsts obligācijām ar zemāku nominālvērtību.

37. Iesniedzējtiesa norāda, ka atbilstoši *L. Kuhn* apgalvotajam Grieķijas Republika līdz šīs konvertācijas dienai maksāja procentus, ieskaitot tos uz viņa vārda atvērtā kontā Austrijā reģistrētā bankā. Tā precizē, ka *L. Kuhn* konvertētās obligācijas esot pārdevis²⁷ par 7831,58 euro, kādēļ viņam esot radušies zaudējumi 28 673,42 euro apmērā, kas atbilst obligāciju nominālvērtībai to atmaksas termiņā 2012. gada 20. februārī²⁸, pieskaitot procentus un izmaksas.

23 Kā to savos rakstveida apsvērumos ir norādījis Portugāles valdība, šis termins nozīmē, ka “banka kā finanšu starpnieks ir saņēmusi, pārsūtījusi un izpildījusi prasītāja doto rīkojumu parakstīties, veicot darījumu citas personas vārdā”.

24 Te ir runa par parakstīto summu atbilstoši dokumentam, kas pievienots Grieķijas Republikas rakstveida apsvērumu 1. pielikumā. Tajā ir precizēts arī starptautiskais vērtspapīru identifikācijas (*ISIN*) kods, kas atbilst 2009. gada 16. februāra *offering circular* (emisijas prospektā) norādītajam. Saskaņā ar šo dokumentu noteiktais dzēšanas jeb atmaksas termiņš, t.i., datums, kurā obligācija bija jāatmaksā tās uzrādītājam nominālvērtības apmērā, bija 2012. gada 20. marts. Pirms dzēšanas termiņa uzrādītājam apmaiņā pret viņa aizdoto kapitālu ir jāsaņem procenti vai kupons. Aplūkojamajā gadījumā bija noteikta procentu likme 4,3 % gadā, un *L. Kuhn* apgalvo, ka ir saņēmis šos procentus.

25 Saskaņā ar iesniedzējtiesas norādīto “prasītājs pats sevi uzskata par valsts vērtspapīru konta, kas tiek uzturēts noguldījumu bankā, turētāju un par šā vērtspapīru konta kredīta sadaļā [reģistrēto] valsts obligāciju īpašnieku”.

26 Tas ir, uz procentu maksājumiem.

27 Tiesas sēdē *L. Kuhn* pārstāvis apliecināja, ka vērtspapīri ir pārdoti.

28 Šis lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norādītais datums nesaskan ne ar to, kāds figurē lietas materiālos, no kuriem izriet, ka par *L. Kuhn* iegādāto obligāciju dzēšanas termiņu bija noteikts 2012. gada 20. marts, ne ar Likuma 4050/2012 pieņemšanas datumu, ne ar precizējumiem par to, ka konvertētās obligācijas *L. Kuhn* ir pārdevis.

38. Šādos apstākļos *L. Kuhn* cēla prasību *Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien* (Vīnes Civillietu apgabaltiesa, Austrija)²⁹, lai panāktu ar attiecīgajām obligācijām saistīto aizdevuma nosacījumu izpildi vai zaudējumu atlīdzības izmaksu sakarā ar to neizpildi.

39. Ar 2016. gada 8. janvāra rīkojumu šī tiesa atzina, ka tai nav starptautiskās jurisdikcijas, lai izskatītu šo prasību.

40. Izskatot par šo rīkojumu iesniegto apelācijas sūdzību, *Oberlandesgericht Wien* (Apelācijas tiesa Vīnē, Austrija) ar 2016. gada 25. februāra rīkojumu noraidīja iebildi par Austrijas tiesu jurisdikcijas neesamību, pamatojoties uz to, ka *L. Kuhn* prasība ir pamatota nevis ar Grieķijas tiesību aktu, bet gan ar sākotnējiem aizdevuma nosacījumiem, kas attiecas uz aplūkotajām valsts obligācijām, un ka piekritīgo tiesu nosaka lietas dalībnieku ieskatā piemērojami Grieķijas tiesību akti un tā konkrētajā gadījumā ir kreditora domicila vietā – vietā, kurā bija jāatmaksā naudas parāds.

41. Par šo rīkojumu Grieķijas Republika iesniedza “ārkārtas kasācijas sūdzību” iesniedzējtiesā.

42. Saskaņā ar šīs pēdējās norādīto, ciktāl *L. Kuhn* pieprasa, lai Grieķijas Republika izpildītu ar attiecīgajām valsts obligācijām saistītos aizdevuma nosacījumus, viņš pamatoti atsaucas uz apgalvotajām tiesiskajām attiecībām starp viņu kā valsts obligāciju ieguvēju un Grieķijas Republiku kā šo obligāciju emitenti, jo pastāv “(sekundāras)” līgumiskās tiesības³⁰ atbilstoši Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punktam.

43. Tā arī norāda, pirmkārt, ka *L. Kuhn* īsteno tiesības uz aizdevuma nosacījumu izpildi, kas ir pamatotas ar Grieķijas Republikas kā obligāciju parādnieces izteikto samaksas apsolījumu, un, otrkārt, ka obligāciju “(uzrādītāju obligāciju)”³¹ emisija nav pielīdzināma *acta iuri imperii*. No minētā tā secina, ka strīds ir pieskaitāms civillietām un komerclietām.

44. Šādos apstākļos *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“Vai [Regulas Nr. 1215/2012] 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi,

- ka izpildes vieta šīs tiesību normas izpratnē arī – kā šajā gadījumā – vairākkārtējas līgumiskas prasījuma nodošanas gadījumā ir jānosaka saskaņā ar pirmo līgumisko vienošanos?
- ka faktisko izpildes vietu gadījumā, ja tiek izvirzīts prasījums par tādu valsts obligāciju kā šajā gadījumā, konkrēti, Grieķijas Republikas emitēto obligāciju, nosacījumu ievērošanu vai attiecīgi par zaudējumu atlīdzību šī prasījuma neizpildes dēļ, pamato jau procentu no šīs valsts obligācijas iemaksāšana valsts teritorijā esoša vērtspapīru noguldījuma turētāja kontā [³²]?
- ka fakts, ka ar pirmo līgumisko vienošanos ir noteikta juridiskā izpildes vieta [minētās tiesību normas] izpratnē, liedz izdarīt pieņēmumu, ka vēlākā faktiskā līguma izpilde pamato – vēl vienu – izpildes vietu šīs [pašas] tiesību normas izpratnē?”

29 Lietā nav strīda par to, ka prasība ir celta pēc 2015. gada 9. janvāra.

30 Šis formulējums ir identiski pārņemts no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu.

31 Šis formulējums ir identiski pārņemts no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu.

32 Vai, citiem vārdiem, vērtspapīru uzrādītāja kontā.

IV. Mana analīze

45. Uz dodama savus trīs prejudiciālos jautājumus, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tādā situācijā kā pamatlietā aplūkojamā, kad persona ar noguldījumu bankas starpniecību ir ieguvusi dalībvalsts emitētas obligācijas un kad tā, pamatojoties uz obligāciju emisijas nosacījumiem, piesaka kreditora prasījumu saistībā ar šīm pēdējām minētajām, Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka “attiecīgās saistības izpildes vieta” ir nosakāma atbilstoši aizdevuma nosacījumiem šo obligāciju emisijas brīdī, neņemot vērā to vēlākas cesijas, vai arī atkarībā no aizdevuma nosacījumu faktiskās izpildes, piemēram, procentu samaksas, vietas.

46. Ir jāprecizē, ka Grieķijas Republika, kā arī Grieķijas un Itālijas valdības uzskata, ka strīds pamatlietā neietilpst ne Regulas Nr. 1215/2012 materiālajā piemērošanas jomā, jo tas būtībā ir par dalībvalstu suverēnajām tiesībām pieņemt tiesību aktus sava valsts parāda pārstrukturēšanai, ne arī “lietās, kas attiecas uz līgumiem” 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, jo starp dalībvalsti un valsts vērtspapīru uzrādītāju nepastāv līgumiskas attiecības. Tādējādi Tiesai iesākumā ir jānoskaidro, vai prasība var tikt kvalificēta kā tāda, kas attiecas uz “civillietām un komercietām” šīs regulas 1. panta 1. punkta izpratnē³³. Tikai apstiprinošas atbildes gadījumā uz šo jautājumu Tiesai būtu jālemj par otro no iepriekš norādītajiem iepriekš izskatāmajiem jautājumiem.

A. Vai strīds ietilpst Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas jomā?

47. Uzskatot, ka strīds attiecas uz civillietām un komercietām, un norādot uz to, ka prasītājs, pamatojoties uz atbildētājas valsts kā obligāciju parādnieka uzņemtajām samaksas izpildījuma saistībām³⁴, prasa, lai šī valsts, kura ir emitējusi valsts obligācijas, izpildītu aizdevuma nosacījumus vai atlīdzinātu zaudējumus par to neizpildi, iesniedzējtiesa atsauca uz spriedumu *Fahnenbrock* u.c. Lai gan zināmā mērā šī analogijas piemērošana var šķist atbilstoša, mans uzskats ir pilnīgi atšķirīgs par no tās izdarāmajiem secinājumiem, jo jurisdikcijas analīze ir jābalsta uz atšķirīgiem pamatiem, kurus es izvērtēšu turpinājumā.

1. Par sprieduma *Fahnenbrock* u.c. piemērojamību

48. Attiecībā uz pirmo konverģences punktu iespējams norādīt, ka strīda, kuram ir gandrīz tādi paši faktiskie apstākļi³⁵, priekšmets ir līdzīgs, jo vienā no lietām (*Kickler* u.c., C-578/13), balstoties uz kurām Tiesa taisīja spriedumu *Fahnenbrock* u.c., Grieķijas obligāciju turētāji no Grieķijas Republikas papildus zaudējumu atlīdzības samaksai prasīja arī sākotnējo jau izbeigušos saistību līgumisko izpildi. Prasības pamatā visos gadījumos ir līgumisko tiesību un saistību pārkāpums³⁶.

33 Kā piemērus gadījumiem, kad iesniedzējtiesa nebija uzdevusi attiecīgu jautājumu, skat. spriedumus, 2002. gada 1. oktobris, *Henkel* (C-167/00, EU:C:2002:555, 25. punkts); 2009. gada 28. aprīlis, *Apostolides* (C-420/07, EU:C:2009:271, 40. punkts, un 2016. gada 28. jūlijs, *Siemens Aktiengesellschaft Österreich* (C-102/15, EU:C:2016:607, 27. punkts).

34 Skat. Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, minēts iepriekš, it īpaši 413. lpp., kur ir paskaidrota prasītāju izvēle par labu šim pamatojumam pēc sprieduma *Fahnenbrock* u.c. (57. punkts).

35 Atšķirībā no prasītājiem iepriekšējās lietās *L. Kuhn* ir pārdevis konvertētās obligācijas, par kurām viņš norāda, ka pēc Likuma 4050/2012 piemērošanas ir samazinājusies to vērtība salīdzinājumā ar to, kāda tā bija noteikta sākotnējos aizdevuma nosacījumos.

36 Tāpēc šeit nav runa par tiesvedību, kurā tiek veikta tiesiskuma pārbaude. Šajā ziņā ir veikta Likuma 4050/2012 atbilstības konstitūcijai pārbaude (skat. *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija) plēnuma spriedumu, 2014. gada 21. marts, Nr. 1116/2014 un Nr. 1117/2014) un atbilstības konvencijām kontrole (skat. spriedumu *Mamatras*).

49. Šajos apstākļos otrais konverģences punkts ir īpaši svarīgs, jo Tiesa ir lēmusi par to, kā interpretēt Regulas (EK) Nr. 1393/2007³⁷ 1. pantu, kura formulējums ir identisks Regulas Nr. 1215/2012 1. pantam. Šo tiesību normu piemērošanas joma ir ierobežota ar “civilīetām un komercīetām”, un tā tostarp neaptver “valsts atbildību par darbību un bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*)”³⁸.

50. Spriedumā *Fahnenbrock* u.c. Tiesa nosprieda, ka “[Regulas Nr. 1393/2007] 1. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka prasības tiesā par atlīdzību par valdījuma un īpašuma tiesību aizskārums, par līgumsaistību izpildi un par zaudējumu atlīdzību, kādas ir pamatlīetā, ko iesniegušas privātpersonas, kas ir valsts obligāciju īpašnieces, pret emitenti valsti, ietilpst minētās regulas piemērošanas jomā, ja vien nav acīmredzami, ka tās nav civilīetās vai komercīetās”³⁹.

51. Tomēr manā ieskatā spriedumam *Fahnenbrock* u.c. nav tādas piemērojamības, kādu tam piedēvē iesniedzējtiesa. Proti, īpaša uzmanība būtu jāpievērš Tiesas noteiktajām interpretācijas robežām.

52. Šajā ziņā vispirms ir būtiski norādīt, ka Tiesa, ņemot vērā īpašos sasniedzamos mērķus⁴⁰, ir norobežojusies no agrākajiem risinājumiem, kuru mērķis bija saskaņot šī paša jēdziena interpretāciju. Tādējādi no šā nolēmuma apsvērumiem, kuriem ir metodoloģisks raksturs⁴¹, izriet, ka Tiesa ir skaidri devusi priekšroku ar Regulu Nr. 1393/2007 ieviestajam mehānismam, lai nodrošinātu tās pilnīgu efektivitāti ar mērķi garantēt ātru piekļuvi lietas izskatīšanai tiesā pēc būtības un tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu⁴².

53. Turpinājumā Tiesa ir norādījusi uz īpašo raksturu, kas piemīt tiesas veiktajai pārbaudei [dokumentu] izsniegšanas lūguma stadijā, secinot, ka strīds par jurisdikciju ir jāizšķir tiesai, kas vēlāk izskatīs lietu uz sacikstes principu balstītā procedūrā⁴³.

37 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpus tiesas civilīetu vai komercīetu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 (OV 2007, L 324, 79. lpp.).

38 Šāds precizējums nebija ietverts līdzvērtīgajos agrākajos noteikumos, proti, 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civilīetās un komercīetās (OV 1998, C 27, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar vēlākajām konvencijām par jaunu dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai (turpmāk tekstā – “Briseles konvencija”), 1. panta pirmās daļas pirmajā teikumā un Padomes Regulas (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civilīetās un komercīetās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 1. panta 1. punkta pirmajā teikumā. Tādējādi Savienības likumdevējs ir kodificējis Tiesas judikatūru, kas aizsāka ar 1976. gada 14. oktobra spriedumu *LTU* (29/76, EU:C:1976:137) un 1980. gada 16. decembra spriedumu *Niederlande/Rijffer* (814/79, EU:C:1980:291), kuros kā nošķiršanas kritērijs starp privāttiesību un publisko tiesību lietām tika izvēlēta valsts iestādes rīcība, īstenojot valsts varu. Detalizētu judikatūras atgādinājumu saistībā ar pamatlīetās priekšmetu skat. manos secinājumos apvienotajās lietās *Fahnenbrock* u.c. (C-226/13, C-245/13, C-247/13 un C-578/13, EU:C:2014:2424, 52.–60. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Pavisam nesen Tiesa ir lēmusi par Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta interpretāciju 2017. gada 9. marta spriedumā *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193, 39. punkts), kurā tā ir nospriedusi, ka “piespiedu izpildes procedūra, ko vietējai pārvaldes iestādei piederoša sabiedrība ir uzsākusi pret citā dalībvalstī dzīvojošu fizisko personu, lai piedzītu nesamaksātu parādu par tādas publiskas autostāvvietas izmantošanu, kuras pārvaldīšanu minētā pārvaldes iestāde ir uzticējusi šai sabiedrībai, kuram nav nekāda sodošā rakstura, bet kas ir vienīgi atlīdzība par sniegto pakalpojumu, ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā”.

39 Skat. šā sprieduma rezolutīvo daļu.

40 Skat. spriedumu *Fahnenbrock* u.c., 39. un 40. punkts. Šis risinājums ir labvēlīgi uzņemts Vācijas doktrīnā, īpaši Mankowski, P., “Zustellung der von Privatpersonen erhobenen Klagen wegen des Zwangsumtauschs von griechischen Staatsanleihen an Griechenland nach EuZustVO (“Fahnenbrock”)”, *Entscheidungen zum Wirtschaftsrecht*, RWS Verlag, Ķelne, 2015, 495. un 496. lpp., un Knöfel, O. L., “Griechischer Schuldenschnitt – Zustellung deutscher Klagen gegen den griechischen Staat”, *Recht der internationalen Wirtschaft*, Deutscher Fachverlag, Frankfurte pie Mainas, Nr. 8, 2015, 499.–504. lpp., it īpaši 503. un 504. lpp., kā arī Francijas doktrīnā, īpaši Laazouzi, M., “Cour de justice, 1re ch., 11 juin 2015, Stefan Fahnenbrock, affaires jointes C-226/13, C-245/13, C-247/13 et C-578/13, ECLI:EU:C:2015:383”, *Jurisprudence de la CJUE*, Bruylant, Brisele, 2016, 858.–869. lpp., it īpaši 869. lpp., un Avout, L., Kinsch, P., Quéguiner, J.-S., Sánchez Lorenzo, S., Weller, M.-P., Wilderspin, M., “Le droit international privé de l’Union européenne en 2015”, *Journal du droit international (Clunet)*, LexisNexis, Parize, 2016. gada oktobris, *chronique* Nr. 4, 1441.–1517. lpp., it īpaši 1449. un 1450. lpp.

41 Skat. spriedumu *Fahnenbrock* u.c., 39.–48. punkts.

42 Kā tiesas sēdē atgādināja Grieķijas valdība, Vācijas tiesās notiekošajās tiesvedībās par starptautisku [dokumentu] izsniegšanu atbildētājs ne piedalās, ne tiek pārstāvēts. Par šīs procedūras īpatnībām, kā arī kvalifikācijas atšķirībām skat. Avout, L., Kinsch, P., Quéguiner, J.-S., Sánchez Lorenzo, S., Weller, M.-P., Wilderspin, M., minēts iepriekš, it īpaši 1446. un 1447. lpp.

43 Skat. sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 46. punktu, sal. ar tā 43. punktu.

54. Šajā ziņā tā secināja, ka saņēmējas struktūras īstenota [dokumentu] izsniegšanas lūguma nosūtīšana atpakaļ būtu veicama vienīgi attiecībā uz strīdiem, kas acīmredzami neietilpst civillietās un komercietās⁴⁴.

55. Visbeidzot, Tiesa ir sniegusi divus atbilžu elementus, kas noder, *prima facie* pārbaudot vai, citiem vārdiem sakot, atbilstīgā intensitātē kontrolējot sasniedzamo ātruma mērķi, ja konkrētā gadījumā *a priori* raisās šaubas par prasības, kad tā ir vērstā pret valsti un attiecas uz tās veikto valsts obligāciju emisiju, civiltiesisko raksturu.

56. Pirmkārt, Tiesa precizēja, ka “obligāciju emisija obligāti nenozīmē, ka tiek pārsniegtas pilnvaras salīdzinājumā ar vispārējām tiesībām, kas tiek piemērotas attiecībās starp privātpersonām”⁴⁵. Otrkārt, tā norādīja atsevišķus elementus, kas pamato valsts attiecību ar uzrādītāju rakstura padziļinātu pārbaudi. Te ir runa par attiecīgo vērtspapīru finanšu nosacījumiem, kuri varētu būt noteikti, “pamatojoties uz tirgus nosacījumiem, kas regulē šo finanšu instrumentu tirdzniecību un rentabilitāti”⁴⁶, un šo finanšu nosacījumu grozījumiem, kuriem “būtu jāseko obligāciju īpašnieku vairākuma lēmumam”, pamatojoties uz emisijas līgumos iekļautu līguma klauzulu⁴⁷.

57. Tiesa, kura iepriekš bija norādījusi uz jautājumu, kas ietekmē valsts imunitāti, sarežģītību⁴⁸, no tā atvedināja, ka “nevar secināt, ka pamatlietas acīmredzami nebūtu civillietas vai komercietas Regulas Nr. 1393/2007 izpratnē, tādējādi šī regula ir piemērojama šajās lietās”⁴⁹.

58. Tādējādi, tā kā sava kompetence, kā to atgādināja Tiesa⁵⁰, ir jāpārbauda tiesai, kurā celta prasība, strīda kvalifikācijas analīze ir jāturpina, pārorientējot diskusiju uz elementiem spriedumā *Fahnenbrock* u.c., kurus Tiesa ir uzsvērusi, pamatojot savus iebildumus par valsts varas īstenošanas acīmredzamo raksturu.

2. Strīda kvalifikācija

59. Manā ieskatā iesākumā ir lietderīgi atgādināt, ka iepriekšējo jurisdikciju reglamentējošo instrumentu interpretācijas metodes, kas ir izmantotas līdz šim⁵¹, ir iespējams piemērot arī attiecībā uz Regulu Nr. 1215/2012⁵².

44 Skat. spriedumu *Fahnenbrock* u.c., 48. un 49. punkts.

45 Skat. spriedumu *Fahnenbrock* u.c., 53. punkts. Doktrīnā šajā jautājumā pastāv konsenss, skat. it īpaši Avout, L., Kinsch, P., Quéguiner, J.-S., Sánchez Lorenzo, S., Weller, M.-P., Wilderspin, M., minēts iepriekš, it īpaši 1449. lpp., un Laazouzi, M., minēts iepriekš, it īpaši 869. lpp. Šie autori atsaucas uz profesora *Pierre Mayer* darbiem, kā arī uz Knöfel, O. L., minēts iepriekš, un Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, minēts iepriekš, it īpaši 419. lpp. un 148. zemsvītras piezīmē minētā judikatūra. Vispārīgāku izklāstu par valsts suverenitātes jēdziena attīstību šajā jomā un saistību ar finanšu sistēmu realitāti skat. Audit, M., “La dette souveraine: la dette souveraine appelle-t-elle un statut juridique particulier?”, *Insolvabilité des États et dettes souveraines*, Librairie générale de droit et de jurisprudence, krājums “Droit des affaires”, Parīze, 2011, 67.–88. lpp., it īpaši 82.–84. lpp.; par no tā izrietošajām parāda apkalpošanas grūtībām skat. Forteau, M., “Le défaut souverain en droit international public: les instruments de droit international public pour remédier à l’insolvabilité des états”, *Insolvabilité des États et dettes souveraines*, Librairie générale de droit et de jurisprudence, krājums “Droit des affaires”, Parīze, 2011, 209.–232. lpp., it īpaši 215. lpp.

46 Sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 54. punkts.

47 Sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 57. punkts.

48 Skat. spriedumu *Fahnenbrock* u.c., 42. punkts.

49 Sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 58. punkts.

50 Skat. sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 46. punktu. Tajā pašā nozīmē – pretēji tiesas sēdē Komisijas izteiktajam viedoklim – skat. it īpaši Beraudo, J.-P., un Beraudo, M.-J., “Convention de Bruxelles, conventions de Lugano, règlement (CE) n° 44/2001, règlement (UE) n° 2015/2012, Généralités et champ d’application”, *JurisClasseur Europe*, LexisNexis, Parīze, 2016, 3000. burtnīca, Laazouzi, M., minēts iepriekš, it īpaši 869. lpp., un Avout, L., Kinsch, P., Quéguiner, J.-S., Sánchez Lorenzo, S., Weller, M.-P., Wilderspin, M., minēts iepriekš, it īpaši 1451. lpp.

51 Skat. spriedumu *Fahnenbrock* u.c., 34. un 35. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra.

52 Skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193, 31.–33. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

60. Tādējādi saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kad tiek interpretēts autonomais jēdziens “civilietas un komercietas”, ir jānoskaidro tiesu jurisdikciju regulējošo instrumentu piemērošanas joma “tādu elementu dēļ, kuri raksturo juridiskās saites starp lietas dalībniekiem vai tiesvedības priekšmetu”⁵³. Tāpēc ir jānosaka starp strīda dalībniekiem pastāvošās tiesiskās attiecības un jāizvērtē celtās prasības pamats, kā arī tās celšanas kārtība⁵⁴.

61. Aplūkojamajā gadījumā ir jānoskaidro, vai prasības par zaudējumu atlīdzību, ko pret aizņēmuma emitenti valsti ir cēlusi privātpersona, materiālais pamats ir valsts varas akts, vai arī, precīzāk, vai tiesiskās attiecības starp Grieķijas valsti un *L. Kuhn*, kādas tās izriet no aizdevuma nosacījumiem, raksturo parādnieces valsts īstenota valsts varas izpausme tajā ziņā, ka tā atbilstu īpašu pilnvaru izmantošanai salīdzinājumā ar noteikumiem, kas tiek piemēroti attiecībās starp privātpersonām⁵⁵.

62. Manā ieskatā gan šajā lietā, gan iepriekšējās lietās par Grieķijas parāda pārstrukturēšanu šī izpausme izriet gan no līgumisko attiecību starp Grieķijas valsti un vērtspapīru īpašniekiem grozišanas rakstura un kārtības, gan no tās veikšanas konteksta.

63. Proti, parasti lietotie vispārīgie formulējumi “grozišana” vai “konvertēšana” lielā mērā pavājina iespaidu par veiktās vērtspapīru apmaiņas realitāti⁵⁶: sākotnējās obligācijas ir anulētas un nomainītas pret jaunām obligācijām ar zemāku nominālvērtību, izraisot kapitāla zaudējumus 53,5 % apmērā vai pat vairāk, ja tiek ņemta vērā tā termiņa grozišana, kurā bija jātiek dzēstām iepriekšējām obligācijām⁵⁷, daļai no kurām atmaksas termiņam bija jāiestājas laikā no 2023. gada līdz 2042. gadam. Ir pārskatītas kuponu atmaksas gada likmes. Visbeidzot, obligācijām šobrīd ir piemērojamas nevis Grieķijas, bet Anglijas tiesības⁵⁸.

64. Šīs vērtspapīru nomaiņas būtiskā rakstura dēļ tā nevar tikt pielīdzināta izmaiņām, kuras parasti uzskata par riskiem, kas ir saistīti ar šādiem ieguldījumu veidiem un ko pilnībā kontrolē aizņēmēja dalībvalsts⁵⁹, un kuras var sagaidīt kopumā saprātīgs obligāciju ieguvējs⁶⁰.

65. Šīs nomaiņas kārtība ir izceļama arī tāpēc, ka tāda nebija paredzēta ne aizdevuma nosacījumos, ne tos regulējošajos Grieķijas tiesību aktos vērtspapīru emisijas laikā. Grieķijas likumdevējs tos noteica ar Likumu 4050/2012, ieviešot *CAC* ar atpakaļvērstu spēku.

53 Skat. spriedumu, 2007. gada 15. februāris, *Lechouritou* u.c. (C-292/05, EU:C:2007:102, 30. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

54 Skat. spriedumus, 2007. gada 15. februāris, *Lechouritou* u.c. (C-292/05, EU:C:2007:102, 34. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), un 2017. gada 9. marts, *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193, 34. punkts).

55 Sal. ar spriedumu, 2003. gada 15. maijs, *Préservatrice foncière TIARD* (C-266/01, EU:C:2003:282, 30. punkts).

56 Šajā ziņā skat. Bismuth, R., “L’émergence d’un “ordre public de la dette souveraine” pour et par le contrat d’emprunt souverain? Quelques réflexions inspirées par une actualité très mouvementée”, *Annuaire français de droit international*, 58. sēj., Persée, Parīze, 2012, 489.–513. lpp., it īpaši 510. lpp., kur ir lietots apzīmējums “sākotnējo līgumu pārrakstīšana”.

57 Spriedums *Mamatas* (110. punkts). Kā uzskata Grund, S., “Restructuring Government Debt Under Local Law: the Greek Case and Implications for Investor Protection”, *Capital Markets Law journal*, Oxford University Press, Oksforda, 2017, 12. sēj., Nr. 2, 253.–273. lpp., it īpaši 254. lpp., šis skaitlis pieaug līdz 59%.

58 Precizējumi attiecībā uz šiem grozījumiem ir ietverti sprieduma *Mamatas* 16. un 17., kā arī šajos punktos: “49. Ar Ministru padomes 2012. gada 24. februāra aktu par procedūras sākumu tika noteikts 2012. gada 24. februāris. Tā pielikumā bija norādīti ar šo aktu aptvertie vērtspapīri. Tajā bija precizēts, ka izmaiņas šajos vērtspapīros tiek veiktas, tos apmainot pret jauniem valsts, kā arī Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta izdotiem vērtspapīriem. Jaunos valsts izdotos vērtspapīrus kumulatīvi veidojot jaunas valsts obligācijas un vērtspapīri, kuru ienesīgums esot piesaistīts IKP [(iekšzemes kopprodukts)].

50. Jauno valsts obligāciju gada procentu likme esot 2% 2013. līdz 2015. gada kuponu atmaksai, 3% 2016. līdz 2020. gada kuponu atmaksai, 3,65% 2021. gada kuponu atmaksai un 4,3% 2022. līdz 2042. gada kuponu atmaksai. Tām esot piemērojami Lielbritānijas tiesību akti.

51. Vērtspapīru, kuru ienesīgums esot piesaistīts IKP, dzēšanas termiņš esot 2042. gads, tiem esot piemērojami Lielbritānijas tiesību akti, un to ienesīgums tiekot aprēķināts atbilstoši obligāciju nominālajam kapitālam, kas no 2024. gada līdz 2042. gadam būšot sarūkošs.”

59 Skat. Audit, M., minēts iepriekš, it īpaši 73. lpp.

60 Skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 7. oktobris, *Accorinti* u.c./ECB (T-79/13, EU:T:2015:756, 76. punkts, kā arī attiecībā uz tirgus svārstībām – 121. punkts). Skat. arī Carreau, D., “Dettes d’État”, *Répertoire de droit international, Encyclopédie juridique Dalloz*, Dalloz, Parīze, 1998, 2014. gada septembrī aktualizētajā redakcijā, 1. sēj., attiecībā uz to, ko viņš dēvē par “suverenitātes risku” (17. punkts), kā arī Lemaire, S., “La rétroactivité en droit des investissements internationaux”, *La Semaine juridique – Entreprise et affaires*, 2013, Nr. 38, 47.–50. lpp.

66. Pateicoties šim klauzulām, tā kā ar vienošanos, kas ar kvalificētu balsu vairākumu tika noslēgta starp valsti un obligāciju uzrādītājiem, tika nolemts piekrist Grieķijas valsts ierosinātajiem līguma grozījumiem, tos bija iespējams uzspiest uzrādītāju mazākumam, tostarp arī tiem, kuri būtu vēlējušies tos noraidīt.

67. Šā mehānisma izmantošana neatstāj vietu šaubām par aizdevuma nosacījumu grozījumu tūlītēju un tiešu⁶¹ ietekmi uz uzrādītāju mazākumu, vēl jo vairāk tāpēc, ka Likumā 4050/2012 bija paredzēts, ka, lai izvairītos no Grieķijas nonākšanas maksātnespējas situācijā, ir sasniedzams tieši šāds rezultāts⁶². Starp citu, no CAC mehānisma Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir izsecinājusi, ka “nosacījumi, saskaņā ar kuriem apmaiņa [tika] veikta, skaidri pierāda, ka [prasītāji] vērtības samazināšanas procedūrā piedalījās nelabprātīgi”⁶³.

68. Lai atrisinātu mūs interesējošo jautājumu par Regulas Nr. 1215/2012 piemērojamību, nevar arī tikt izmantots arguments, ka, pateicoties CAC, uzrādītāji ir atkāpušies no vienošanās līgumiskā ceļā⁶⁴. Proti, šis pēdējais nevar tikt atdalīts no apstākļiem, kādos ir akceptēta šo noteikumu iekļaušana aizdevuma nosacījumos ar atpakaļvērstu spēku.

69. Lai gan ar Likumu 4050/2012 tiek īstenota vienošanās, kas izriet no sarunām starp Grieķijas Republiku un privātajiem ieguldītājiem (PSI), par kuru iesaisti tika uzskatīts, ka tai “[Grieķijas Republikas] parāda ilgtspējas nodrošināšanā [ir] būtiska loma”⁶⁵, ir skaidrs, ka fiziskās personas, kuras veidoja tikai nelielu daļu no Grieķijas valsts obligāciju uzrādītājiem un apmēram 1% no kopējā Grieķijas valsts parāda, nav piedalījušās šajās ar institucionālajiem ieguldītājiem, tostarp bankām un aizdevējām struktūrām, veiktajās sarunās⁶⁶.

70. Turklāt ir jāņem vērā arī citi tā ārkārtas konteksta aspekti, kādos tika pieņemts Likums 4050/2012.

71. Pirmkārt, ar šo likumu noteiktā saistošā procedūra ir gala iznākums “ārkārtēja un unikāla risinājuma meklējumiem” Grieķijas Republikas situācijā⁶⁷. Tā ir nesaraujami saistīta ar Savienības monetāro politiku, jo tās mērķis bija nodrošināt dalībvalsts finanšu organizācijas aizsardzību un, plašākā mērogā, eurozonas finanšu stabilitātes saglabāšanu kopumā⁶⁸.

61 Sal. ar sprieduma *Fahnenbrock* u.c. 57. punktu, kas prasa padziļinātu izvērtējumu.

62 Skat. De Vauplane, H., “Le rôle du juge pendant la crise: entre ombre et lumière”, *Revue des affaires européennes – Law & European Affairs*, Larcier, Brisele, 2012, Nr. 4, 773.–778. lpp., it īpaši 775. lpp., un Grund, S., “Restructuring Government Debt Under Local Law: the Greek Case and Implications for Investor Protection”, minēts iepriekš, it īpaši 255. lpp.

63 Spriedums *Mamatias* (93. punkts). Eiropas Cilvēktiesību tiesa nosprieda, ka “prasītāju piespiedu piedalīšanās šajā procesā ir analizējama kā iejaukšanās viņu tiesībās uz īpašumu [ECPAK 1. protokola 1. panta pirmā teikuma izpratnē]”.

64 Spriedumā *Fahnenbrock* u.c. tas ir aprakstīts šādi: “Šiem grozījumiem būtu jāseko obligāciju īpašnieku vairākuma lēmumam par maiņas klauzulas pamatu, kas ar šo likumu ir iekļauta emisijas līgumos, kas turklāt apstiprina *Hellenische Republik* nodomu atstāt aizdevumu pārvaldību civiltiesiska rakstura regulējuma ietvaros” (57. punkts).

65 Eurozonas valstu vai to valdību vadītāju 2011. gada 26. oktobra paziņojums (12. punkts, sal., ar 15. punktu), pieejams interneta vietnē: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/fr/ec/125663.pdf. Tajā ir runa par būtisku otrā Grieķijas atbalsta plāna elementu, skat. spriedumus, 2015. gada 7. oktobris, *Accorinti* u.c./ECB (T-79/13, EU:T:2015:756, 19. punkts), kā arī *Mamatias* (10. un 11. punkts).

66 Skat. spriedumu *Mamatias* (12. punkts).

67 Eurozonas valstu vai to valdību vadītāju 2011. gada 26. oktobra paziņojums (15. punkts).

68 Skat. spriedumu, 2015. gada 7. oktobris, *Accorinti* u.c./ECB (T-79/13, EU:T:2015:756, 5. punkts). Spriedumā *Mamatias* Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir nospriedusi, ka “pārmestās iejaukšanās mērķis bija [...] sabiedrības labuma nodrošināšana” (105. punkts).

72. Otrkārt, ar iepriekš nepieredzēto⁶⁹ CAC iekļaušanu ar atpakaļvērstu spēku bija iecerēts novērst parāda pārstrukturēšanas plāna neizdošanos⁷⁰, ko tostarp varētu izraisīt CAC neesamība⁷¹ Grieķijas Republikas veiktajās vērtspapīru emisijās valsts tirgū. Tā kā sasniedzamais mērķis bija nodrošināt visu privāto kreditoru iesaisti, lai obligāciju parādu grozītu, ieviešot šīs klauzulas, Grieķijas iestādes izmantoja to, ka tām vairāk nekā 90 % apmērā bija piemērojami Grieķijas tiesību akti⁷².

73. Treškārt, valsts veikta šādas procedūras īstenošana, tai uzstājoties gan kā līgumslēdzējai pusei, gan kā likumdevējam, ir ierobežota laikā⁷³. Proti, no vienas puses, jaunaļiem konvertācijas ceļā izsniegtajiem vērtspapīriem ir piemērojami Anglijas tiesību akti un tajos ir paredzētas CAC⁷⁴. No otras puses, pēc eurozonas finanšu ministru 2010. gada novembrī pieņemtā un ar Eiropadomes 2011. gada 24. un 25. marta secinājumiem⁷⁵ apstiprinātā lēmuma noteikt CAC mehānismu par obligātu saskaņā ar Briselē 2012. gada 2. februārī noslēgtā Līguma par Eiropas Stabilizācijas mehānisma (ESM) izveidi⁷⁶ 12. panta 3. punktu CAC no 2013. gada 1. janvāra figurē visos vērtspapīros ar termiņu, kas ilgāks par vienu gadu, un vērtspapīros, kas saistīti ar eurozonas dalībvalstu valsts parādu⁷⁷. Tagad tās ir viens no līdzekļiem, kas ļauj nodrošināt finanšu stabilitāti eurozonā un tādējādi veicina mērķi “nodrošināt dalībvalstīs iestājušos maksātspējas krīžu vadību”⁷⁸ un nomierināt ieguldītājus.

74. Visu minēto elementu kopums izceļ vispārējo interešu mērķa izvirzīšanu, kas neattiecas tikai uz Grieķiju, bet skar visu eurozonu. Tādos apstākļos pieļaut, ka strīds netiek paturēts tikai un vienīgi līgumiskajā jomā⁷⁹, manuprāt, neatvieglo aizņēmējām dalībvalstīm likuma izmantošanu, lai “imunizētu”⁸⁰ valsts parāda līgumus, grozot aizdevuma nosacījumus, tostarp ar atpakaļvērstu spēku.

75. No tā es secinu, ka pamatlietas materiālais pamats ir rodams valsts varas aktā, ar kuru izņēmuma nosacījumos un apstākļos ar atpakaļvērstu spēku ir veikta vērtspapīru konvertēšana un sākotnējo aizdevuma nosacījumu grozīšana, lai izvairītos no tā, ka Grieķijas valsts kļūst maksātnespējīga, un lai garantētu eurozonas stabilitāti.

69 Skat. Bismuth, R., minēts iepriekš, it īpaši 126. zemsvītras piezīme (510. lpp.), kur citēti atsevišķi autori, kuri šo likumu ir kvalificējuši kā “uzkopšanas likumu” (“mopping up law”), kā arī Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, minēts iepriekš, it īpaši 420. lpp., kur ir rezumēts A. Witte viedoklis (153. zemsvītras piezīme): “He put forward that the Greek haircut – in contrast to other (domestic) mechanisms for debt restructuring – was imposed retroactively, tailor-made for one particular case and which lacked the sufficient safeguards for creditors”, kā arī Grund, S., “Restructuring Government Debt Under Local Law: the Greek Case and Implications for Investor Protection”, minēts iepriekš, it īpaši 254. lpp.: “To implement a haircut, the Greek government modified the bulk of its local law debt by resorting to an unconventional, yet practical and politically expedient technique”; un 256. lpp.

70 Šajā jautājumā skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas secināto spriedumā *Mamatras* (115. punkts *in fine*) un skaidrojumu, kas ietverti Bismuth, R., minēts iepriekš, it īpaši 510. lpp.

71 Par iemesliem, kuru dēļ prakse bija atšķirīga starptautiskajos kapitāla tirgos, skat. Bismuth, R., minēts iepriekš, it īpaši 509. lpp., un par CAC pienesumu maksātspējas krīžu regulēšanā – 506. lpp. Skat. arī Carreau, D., minēts iepriekš, 101. un nākamie punkti.

72 Bismuth, R., minēts iepriekš, it īpaši 510. lpp.

73 Skat. Bismuth, R., minēts iepriekš, it īpaši 511. un 512. lpp., kā arī Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, minēts iepriekš, it īpaši 422. lpp.

74 Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, minēts iepriekš, it īpaši 422. lpp., kā arī 173. un 175. zemsvītras piezīme.

75 EUCO 10/11.

76 Saskaņā ar 2012. gada 27. novembra sprieduma *Pringle* (C-370/12, EU:C:2012:756) 96. punktu “[minētā mehānisma mērķis ir] apmierināt ESM dalībnieku – t.i., dalībvalstu, kuru naudas vienība ir euro –, kuriem ir vai draud smagas finanšu problēmas, finansēšanas vajadzības, ja tas ir obligāti nepieciešams, lai pasargātu visas eurozonas un tās dalībvalstu finanšu stabilitāti”.

77 Skat. Bismuth, R., minēts iepriekš, it īpaši 512. lpp.

78 Kā tas aprakstīts Bismuth, R., minēts iepriekš, it īpaši 508. lpp.

79 Sal. ar *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) apvienotās civillietu palātas 2005. gada 27. maija spriedumu Nr. 11260/05, citēts O’Keefe, R., Tams, C. J., un Tzanakopoulos, A., *The United Nations Convention on Jurisdictional Immunities of States and Their Property: A Commentary*, Oxford University Press, Oksforda, 2013, 87. zemsvītras piezīme (65. lpp.), kā arī Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, minēts iepriekš, it īpaši 142. un 149. zemsvītras piezīme (attiecīgi 418. un 419. lpp.).

80 Atbilstoši formulējumam, kas ietverts Grund, S., “The legal consequences of sovereign insolvency – a review of creditor litigation in Germany following the Greek debt restructuring”, minēts iepriekš, it īpaši 411. un 418. lpp.

76. Līdz ar to uz prejudiciālajiem jautājumiem es ierosinu Tiesai atbildēt, ka prasība, ko fiziska persona, kas ir ieguvusi kādas dalībvalsts emitētas obligācijas, ir cēlusi pret šo valsti, lai panāktu sākotnējo aizdevuma nosacījumu izpildi vai zaudējumu atlīdzību par to neizpildi, sakarā ar to, ka šo obligāciju apmaiņa pret obligācijām ar mazāku vērtību šai fiziskajai personai ir uzspiesta ar likumu, kuru izņēmuma apstākļos ir pieņēmis valsts likumdevējs, vienpusēji un ar atpakaļvērstu spēku grozot obligācijām piemērojamos nosacījumus, tajos iekļaudams CAC, kas to turētāju vairākumam ļauj uzspiest šādu apmaiņu turētāju mazākumam, neietilpst jēdzienā “civillietas un komercietas” Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē.

77. Tomēr, ja Tiesa uzskatītu, ka ar attiecīgo prasību “tiesas pārbaudei [vienīgi] tiek nodotas privāttiesiskas attiecības”⁸¹ starp valsts obligāciju ieguvēju un valsti, kura ir veikusi *iure gestionis* darbību, tad būtu jānoskaidro, vai strīds ietilpst “lietas, kas attiecas uz līgumiem” šīs regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

B. Vai strīds ietilpst jēdzienā “lietas, kas attiecas uz līgumiem” Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē?

78. Kad nu esmu norādījis argumentācijas pamatus un precizējis, kāpēc spriedums *Kolassa* nevar noderēt par atsauci, izklāstīšu savu viedokli par strīda pamatlietā kvalifikāciju.

1. Interpretācijas principu atgādinājums

79. Sākumā atgādināšu pamatus, uz kuriem balstās ikviena jēdziena “lietas, kas attiecas uz līgumiem” interpretācija.

80. Tāpat kā saistībā ar Regulas Nr. 1215/2012 1. panta interpretāciju⁸², ir jāatsaucas uz Tiesas sniegto Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta interpretāciju, jo tā ir attiecināma arī uz Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu, ar kuru tas ir aizstāts⁸³.

81. No tās izriet, pirmkārt, ka šis 7. pants ir jāinterpretē šauri, jo tas prasītājam atļauj izvēlēties jurisdikciju un līdz ar to iespēju piemērot izņēmumu no jurisdikcijas principa, ka jurisdikcija ir tās valsts tiesām, kurā ir atbildētāja domicils. Līdz ar to saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru noteikumi par īpašo jurisdikciju nepieļauj interpretāciju, kas pārsniedz gadījumus, kuri ir tieši paredzēti minētajā regulā⁸⁴.

82. Otrkārt, ir svarīgi definēt tādus risinājumus, kas ir saskaņoti ar Regulas Nr. 1215/2012 preambulas 16. apsvērumā pausto vispārējo mērķi. Šeit ir runa par pareizas tiesvedības norises veicināšanu gadījumos, kad “pastāv cieša sasaistes saikne starp strīdu un tiesu, kas ir aicināta to izskatīt”⁸⁵. Parasti tās vietas tiesa, kurā ir jāizpilda līgumā paredzētā saistība, kas pamato prasību tiesā, ir tā, kura ir piemērotākā lietas izskatīšanai, it īpaši tuvuma un pierādījumu iegūšanas vienkāršības dēļ⁸⁶. Vērā var tikt ņemta arī nolēmuma ātras izpildes nodrošināšana⁸⁷.

81 Spriedums, 2002. gada 1. oktobris, *Henkel* (C-167/00, EU:C:2002:555, 30. punkts).

82 Skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193, 31. punkts).

83 Skat. spriedumu, 2017. gada 15. jūnijs, *Kaveda* (C-249/16, EU:C:2017:472, 8. punkts), ko var papildināt ar apsvērumu, ka atšķirība franču valodas redakcijas formulējumā manā ieskatā neietekmē konstatējumu par tiesību normu līdzvērtību. Proti, Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punktā jurisdikcija bija piešķirta “tribunal du lieu où l’obligation qui sert de base à la demande a été ou doit être exécutée”, bet Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka prasītājs var celt prasību “devant la juridiction du lieu d’exécution de l’obligation qui sert de base à la demande”. Tādējādi [šīs izmaiņas] būtībā neko neietekmē.

84 Skat. spriedumu, 2016. gada 14. jūlijs, *Granarolo* (C-196/15, EU:C:2016:559, 18. punkts).

85 Formulējums ņemts no *P. Jenard* ziņojuma par [Briseles] konvenciju (OV 1979, C 59, 1. lpp., 22. lpp.), kas ir citēts 2002. gada 19. februāra spriedumā *Besix* (C-256/00, EU:C:2002:99, 30. punkts).

86 Skat. spriedumu, 2002. gada 19. februāris, *Besix* (C-256/00, EU:C:2002:99, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

87 Šajā jautājumā skat. Ancel, M.-E., Deumier, P., Laazouzi, M., *Droit des contrats internationaux*, Sirey, Parīze, 2016, 105. lpp.

83. Treškārt, tāpat saskaņā ar iedibināto judikatūru par autonomo jēdzienu “lietas, kas attiecas uz līgumiem”⁸⁸ un līdz ar to par “norādes uz vienas vai otras attiecīgās valsts tiesībām” izslēgšanu⁸⁹ Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā noteikuma par īpašo jurisdikciju priekšnoteikums ir identificēt juridisku pienākumu, kuru viena persona brīvprātīgi uzņēmusies attiecībā pret citu personu un uz kuru balstās prasītāja prasība, ko neietekmē tas, ka nav noslēgts līgums⁹⁰ vai ka līgumu reglamentē imperatīvas tiesību normas⁹¹.

84. Šajā ziņā Tiesa ir precizējusi, ka prasība par zaudējumu atlīdzību var ietilpt “lietās, kas attiecas uz līgumiem”, “ja pārmestā rīcība var tikt uzskatīta par tādu līgumsaistību neizpildi, kuras var tikt noteiktas, ņemot vērā līguma priekšmetu”, un “tāds *a priori* būs gadījums, ja līguma, kas saista atbildētāju ar prasītāju, interpretācija izrādītos būtiska, lai noteiktu otrā minētā pirmajam minētajam pārmestās rīcības tiesisko vai prettiesisko raksturu”⁹². Jēdziens “lietas, kas attiecas uz neatļautu darbību” tiek iesaistīts tikai tad, ja prasība nav cieši saistīta ar līgumu⁹³.

85. Saistībā ar tādu prasību kā pamatlietā Grieķijas Republikas ieskatā pietiekot uz to attiecināt no sprieduma *Kolassa* izrietošo judikatūru. Es nepiekrītu šādam viedoklim tālāk norādīto iemeslu dēļ.

2. Sprieduma *Kolassa* piemērojamība

86. Šajā spriedumā, kas attiecās uz vērtspapīru iegādi sekundārajā tirgū, iesaistoties vairākiem starpniekiem, tāpat kā pamatlietas apstākļos, Tiesa tostarp nosprieda, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka prasītājs, kurš uzrādītāja obligāciju ir ieguvis no trešās personas, šīs obligācijas emitentam brīvprātīgi neuzņemoties saistības pret šo prasītāju – kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, nevar atsaukties uz šajā tiesību normā paredzēto jurisdikciju saistībā ar prasību, kas celta pret šo emitentu un kuras pamatā ir aizdevuma nosacījumi, informācijas un uzraudzības pienākumu pārkāpums, kā arī atbildība attiecībā uz prospektu⁹⁴.

87. Tiesa secināja, ka no iesniedzējtiesas sniegtā koncentrētā faktu izklāsta izriet, ka nepastāv juridiskas saistības, ko aizdevuma izsniedzēja banka būtu uzņēmusies attiecībā pret prasītāju, kurš bija iegādājies uzrādītāja obligāciju no trešās personas⁹⁵.

88. Es uzskatu, ka strīds pamatlietā no situācijas lietā, kurā tika taisīts šis spriedums, atšķiras vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, saistības, uz kurām atsaucās ieguldītājs, bija ar priekšlīgumisku raksturu. Viņš norādīja uz vērtspapīru, kurus viņš bija iegādājies, emitenta atbildību, pamatojoties uz emisijas prospektu, un citu šim emitentam saistošo likumisko informēšanas pienākumu pārkāpumu, lai pierādītu, ka viņš nebūtu veicis šādu ieguldījumu, ja būtu bijis labāk informēts.

88 Skat. spriedumu, 2017. gada 15. jūnijs, *Kareda* (C-249/16, EU:C:2017:472, 27.–29. punkts un tajos minētā judikatūra).

89 Skat. it īpaši spriedumu, 1983. gada 22. marts, *Peters Bauunternehmung* (34/82, EU:C:1983:87, 9. punkts). Šajā nozīmē skat. arī spriedumu *Kolassa* (37. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), sal., ar spriedumu, 2017. gada 15. jūnijs, *Kareda* (C-249/16, EU:C:2017:472, 28. punkts).

90 Skat. it īpaši spriedumu *Kolassa* (39. punkts un tajā minētā judikatūra).

91 Skat. spriedumu *Kolassa* (40. punkts), sal., ar ģenerālvadovāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumiem šajā lietā (*Kolassa*, C-375/13, EU:C:2014:2135, 10. zemsvītras piezīme).

92 Spriedums, 2014. gada 13. marts, *Brosgitter* (C-548/12, EU:C:2014:148, 24. un 25. punkts).

93 Skat. spriedumus, 1988. gada 27. septembris, *Kalfelis* (189/87, EU:C:1988:459, 18. punkts); 2013. gada 17. oktobris, *OTP Bank* (C-519/12, nav publicēts, EU:C:2013:674, 26. punkts), un *Kolassa* (44. punkts).

94 Skat. sprieduma *Kolassa* 41. punktu.

95 Skat. sprieduma *Kolassa* 40. punktu.

89. Otrkārt, valsts obligāciju emisiju, kādu to ir aprakstījusi iesniedzējtiesa un kas atbilst parastai starpniecībai valsts parāda jomā, regulē nosacījumi, kas būtiski atšķiras no tādu apliecību, kādās bija ieguldījis *Harald Kolassa*, nosacījumiem. Šis strīdīgās apliecības uzrādītāja obligāciju formā bija izdevusi privāta banka, un to vērtība bija nosakāma, pamatojoties uz indeksu, kas bija veidots pēc viena portfeļa, kura pārvaldīšana bija uzticēta kādai sabiedrībai⁹⁶.

90. Treškārt, Tiesa atzina, ka prasītājs nav šo [segto] obligāciju uzrādītājs⁹⁷, jo tā secināja, ka šis [segtais] obligācijas bija pasūtījusi un iegādājusies banka, ar kuru prasītājam bija tiešas attiecības, no tās mātes sabiedrības, šīm sabiedrībām veicot pasūtījumu savā vārdā, un ka šis [segtais] obligācijas starpniekbanka bija glabājusi kā segtos galvojumus pati uz sava vārda un uz prasītāja rēķina⁹⁸.

91. Pamatlietā tas tā nav. Proti, saskaņā ar iesniedzējtiesas norādīto prasītājam pieder vērtspapīri, kurus viņa vārdā ir iegādājusies noguldījumu banka, kas ir rikojusies kā komisionārs.

92. Tādējādi rodas jautājums, kā šis saiknes konkrēti ir kvalificējamas. Ņemot vērā izvēli piešķirt jēdzienam “lietas, kas attiecas uz līgumiem”⁹⁹ autonomu raksturu, izlemt šo jautājumu ir Tiesas ziņā.

3. Konkrētā kvalifikācija valsts vērtspapīru emisijas jomā

93. Valsts vērtspapīru emisijas jomā šis kvalifikācijas jautājums ir pavisam jauns un sarežģīts, jo tam ir divkārsšs priekšmets, proti, valsts obligāciju īpašais raksturs un ar tām saistīto tiesību pāreja vai parāda cesija.

94. Tāpat ir jāņem vērā, ka “tiesības uz vērtspapīriem šobrīd galvenokārt tiek turētas, nodotas vai iekļātas, tās reģistrējot vērtspapīru kontos”¹⁰⁰.

95. Lai gan dažādi autori apgalvo, ka sekundārajā tirgū starp emitentu un ieguldītāju nepastāv līgumiskas attiecības, citi uzskata, ka šī pieeja varētu būt atkarīga no konteksta¹⁰¹. Es, tāpat kā šie pēdējie, uzskatu, ka šajā jomā, kaut arī var atzīt, ka vairs nepastāv tiešas līgumiskas attiecības, jo nav emitenta un uzrādītāja parakstīta vērtspapīra¹⁰², “pēc noklusējuma nevar uzskatīt, ka tiesiskajām attiecībām starp finanšu vērtspapīru emitentu un ieguldītāju, kurš iegūst šos instrumentus (kaut vai sekundārajā tirgū) nav līgumiska rakstura. Šādu jautājumu var analizēt tikai katrā gadījumā atsevišķi atkarībā no finanšu instrumentu precīzā rakstura, tos regulējošajiem dokumentiem un no tiem izrietošajām emitenta un ieguldītāja tiesībām un pienākumiem”¹⁰³.

96. Manā ieskatā pamudinājums doties šajā virzienā ir saskatāms sprieduma *Kolassa* 41. punkta tekstā, kurā nav izslēgts, ka strīds var ietilpt līgumisko attiecību jomā.

96 Skat. detalizētu skaidrojumu par šā produkta tiesisko regulējumu, pamatojoties uz Tiesas konstatējumiem, de Cotiga, A., “I.A. Régulation européenne. C.J.U.E., 28 janvier 2015, Harald Kolassa c. Barclays Bank PLC, Aff. C-375/13”, *Revue internationale des services financiers*, Larcier, Brisele, 2015, Nr. 2, 40.–49. lpp., it īpaši 41. lpp., kurā ir precizēts, ka runa ir par “atvasinātiem parāda vērtspapīriem”, tas ir, “atvasinātas formas produktu, kas ir saistīts ar tirgojamā vērtspapīrā ietvertu parādsaistību”.

97 Skat. sprieduma *Kolassa* 26. punktu.

98 Skat. sprieduma *Kolassa* 15. punktu.

99 Tādējādi, ņemot vērā šo secinājumu 83. punktā atgādināto principu (kā arī minēto judikatūru) un apsveramo nošķirumu starp jurisdikciju nosakošo kvalifikāciju, no vienas puses, un tiesībām celt prasību, no otras puses, es ierosīnu Tiesai šīs lietas īpašajos apstākļos atkāpties no nesen izvēlēta risinājuma 2016. gada 20. aprīļa spriedumā *Profit Investment SIM* (C-366/13, EU:C:2016:282, 56. punkts).

100 Cotiga, A., minēts iepriekš, it īpaši 42. lpp., otrā rindkopa un 9. zemsvītras piezīme, kurā ir atsauce uz Hāgas 2006. gada 5. jūlija Konvencijas par piemērojamo likumu dažām tiesībām, kas attiecas uz starpnieku turētiem vērtspapīriem, paskaidrojošo ziņojumu.

101 Cotiga, A., minēts iepriekš, it īpaši 27. zemsvītras piezīme (44. lpp.), kā arī Fyon, M., “Regards croisés sur l'arrêt Kolassa et sur diverses questions liées aux actions en responsabilité à l'encontre des émetteurs d'instruments financiers”, *Revue pratique des sociétés – Tijdschrift voor Rechtspersoon en Vennootschap*, De Gruyter, Berlīne, 2016, Nr. 4, 405.–429. lpp., it īpaši 15. punkts, kurā ir norādīts, ka “*Lehman* kungs tomēr pamatoti atzīmē, ka šāds secinājums [par līgumisku attiecību neesamību] ir tikpat lielā mērā saistīts ar [šo] attiecību juridisko kvalifikāciju [...] kā ar [privātpersonas] norādīto iebildumu raksturu (tiem bieži ir delikta raksturs)”.

102 Par vērtspapīru turējuma veidu dažādību skat. Cotiga, A., minēts iepriekš, it īpaši 42. lpp.

103 Es atsaucos uz viedokli no Fyon, M., minēts iepriekš, it īpaši 34. punkts, kam es piekritu. Tajā pašā nozīmē skat. Azi, A., “La solidarité financière dans la zone euro”, *Droit administratif*, LexisNexis, Parīze, Nr. 8–9, 2012, 9.–18. lpp., it īpaši 5. un 6. punkts.

97. Tādēļ nosacījumi, ar kādiem valsts piedāvā obligācijas parakstīšanai un kādus tos ir aprakstījuši iesniedzējtiesa, manuprāt, nevar tikt uzskatīti par “līgumu virkni” Tiesas judikatūras izpratnē¹⁰⁴.

98. Proti, kā tas izriet no lietas materiāliem, it īpaši no *subscription agreement* (parakstīšanas līguma), Grieķijas valsts ir noslēgusi līgumu ar *managers* jeb primārā tirgus sistēmas dalībniekiem, kuri kā pirmie vērtspapīru turētāji var tos realizēt sekundārajā tirgū. Citiem vārdiem, tie var tikt raksturoti kā izplatītāji attiecībās ar ieguldītājiem sekundārajā tirgū, kurā notiek darījumi ar šīm obligācijām.

99. Grieķijas valsts, tāpat kā ikviena valsts, kas emitē vērtspapīrus, ir sagatavojusi arī dokumentu (*offering circular* jeb emisijas prospektu), kurā ir norādīti galvenie aizdevuma nosacījumi un kas juridiski ir līgums, kas noslēgts ar tās kreditoriem¹⁰⁵. Tādējādi šajās tiesiskajās attiecībās valsts apņemas maksāt kuponus un aizdevuma termiņa beigās to atmaksāt jebkuram vērtspapīru uzrādītājam, saprotams, nevis tieši, bet gan caur starpniekiem, kas iegādājušies vērtspapīrus šā uzrādītāja vārdā. Šajā ziņā arī var uzskatīt, ka “ar uzrādītāja vērtspapīra nodošanu notiek vērtspapīrā ietverto tiesību cesija, – tā kā parakstītājs *ab initio* ir uzņēmies saistības attiecībā pret ikvienu vērtspapīra uzrādītāju, uzrādītājs ir patstāvīgas tiesības īpašnieks attiecībā pret emitentu”¹⁰⁶. 2015. gada 7. oktobra sprieduma *Accorinti* u.c./ECB¹⁰⁷ 91. punktā veikta analīze ir saskaņīga. Tajā ir precizēts, ka “saskaņā ar piemērojamajām privāttiesībām [...] centrālās bankas, iegādājoties valsts parāda vērtspapīrus – gluži tāpat kā privātie ieguldītāji –, ieguva tos emitējušās parādnieces valsts kreditora statusu”¹⁰⁸.

100. Sakarā ar valsts likumdevēja iejaukšanos nolūkā grozīt līgumslēdzējas valsts aizdevuma nosacījumus var tikt norādīti vēl divi papildu argumenti. Pirmkārt, konkrētais likums bija paredzēts, lai tieši un tūlītēji ietekmētu privātajiem institucionālajiem ieguldītājiem vai fiziskajām personām piederošos vērtspapīrus neatkarīgi no finanšu struktūru starpniecības esamības.

101. Otrkārt, šī likumdošanas iniciatīva liecina par to, ka valsts, tā kā tā savu saistību apmēru grozīja pirms nonākšanas maksātnespējīgā stāvoklī, pilnībā apzinājās šo kā līgumslēdzējas valsts saistību apjomu¹⁰⁹ attiecībā pret vērtspapīru īpašniekiem¹¹⁰, un līdz ar to arī savu pienākumu apmierināt pieteikumus par sagaidāmo parāda atmaksu, kas tai būtu tikuši tieši adresēti.

102. No visa minētā es secinu, ka prasība, ar kuru kādā dalībvalstī emitētu obligāciju ieguvējs attiecībā pret šo valsti vēlas izmantot tiesības, kas izriet no šiem vērtspapīriem, it īpaši pēc tam, kad tā ir vienpusēji un ar atpakaļvērstu spēku grozījusi aizdevuma nosacījumus, ietilpst jēdzienā “lietas, kas attiecas uz līgumiem” Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

103. Līdz ar to ir jāprecizē, kādi atbildes elementi ir sniedzami iesniedzējtiesai, lai tā varētu noskaidrot šīs attiecīgās saistības izpildes vietu.

104 Skat. spriedumu, 1992. gada 17. jūnijs, *Handte* (C-26/91, EU:C:1992:268).

105 Šajā ziņā skat. De Vauplane, H., minēts iepriekš, it īpaši 775. lpp.

106 Haftel, B., “Circulation internationale des titres financiers, action en responsabilité et compétence juridictionnelle: questions de qualification”, *Revue des contrats*, Lextenso Éditions, Isilemulino, 2015, Nr. 3, 547.–551. lpp., it īpaši 548. lpp., kā arī tajā pašā ziņā Fyon, M., minēts iepriekš, it īpaši 36. punkts.

107 T-79/13, EU:T:2015:756. Atzīmējams, ka šis spriedums ir citēts arī spriedumā *Mamatas* (54. punkts).

108 Atzīmējams arī, ka manā ieskatā Likuma Nr. 2198/1994 6. un 8. pants apstiprina šo vispārīgo analīzi.

109 Tas pamatlietu ļauj nodalīt no lietas, kurā tika taisīts 1992. gada 17. jūnija spriedums *Handte* (C-26/91, EU:C:1992:268).

110 Tas pamatlietu ļauj nodalīt no lietas, kurā tika taisīts spriedums *Kolassa*.

C. Par strīdīgās saistības izpildes vietas noskaidrošanu

104. Tagad ir jānoskaidro, vai tādā situācijā kā pamatlietā aplūkojamā “attiecīgās saistības izpildes vieta” Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē ir tā, kas izriet no aizdevuma nosacījumiem, kuri attiecas uz aplūkotajām obligācijām, vai arī šī vieta var mainīties atkarībā no prasījumu, kuri ir saistīti ar šīm obligācijām, cesijas, vai arī tā varbūt ir vieta, kur kreditors ir saņēmis procentus.

105. Saskaņā ar iedibināto judikatūru¹¹¹, ja līgumslēdzējas puses nav norādījušas strīdīgās saistības izpildes vietu, tā ir noskaidrojama saskaņā ar tiesību aktiem, kas reglamentē šo saistību atbilstoši tiesai, kura izskata prasību, saistošajām kolīziju normām.

106. Kā es to aprakstīju iepriekš, obligāciju emisiju saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem reglamentē *offering circular* (emisijas prospekts) noteikumi. Šajā dokumentā Grieķijas Centrālā banka atbilstoši Likuma 2198/1994, kas ir piemērojams valsts parāda jomā, 8. panta 6. punktam ir norādīta kā “paying agent”, izvēlētie piemērojamie tiesību akti ir Grieķijas tiesību akti un “bond holders” ir “relevant participants of the Bank of Greece Book entry system”. No tā es secinu, ka attiecīgās saistības, proti, kuponu maksājumu un kapitāla atmaksas, izpildes vieta saskaņā ar šo Likumu 2198/1994 ir Grieķijā. Vērtspapīru konvertācija atbilstoši Grieķijas tiesību aktiem, kas izriet no Likuma 4050/2012, pierāda arī, ka šī ir lēmumu par ieguldījumu nosacījumiem un to izpildi pieņemšanas vieta.

107. Šajos apstākļos un ņemot vērā manu analīzi par to, kā ir kvalificējama uzrādītāja vērtspapīru nodošana, ar kuru tiek īstenota vērtspapīros ietverta tiesību cesija, t.i., prasījuma cesija, es uzskatu, ka iepriekš notikušas cesijas nevar mainīt izpildes vietas noteikšanu Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē¹¹².

108. Šāda interpretācija ir saderīga ar paredzamības un tiesiskās noteiktības prasībām, kas izriet no Regulas Nr. 1215/2012 preambulas 15. apsvēruma¹¹³, jo tā izslēdz iespēju, ka atbildētājs tiek iesūdzēts tiesā tādā dalībvalstī, kuru viņš saprātīgi nebūtu varējis paredzēt, ja tās noteikšana būtu atkarīga no vērtspapīru depozīta vietas izvēles, un veicina pareizu tiesvedības norisi, kas ir minēta šīs regulas preambulas 16. apsvērumā.

109. Šos mērķus nevarētu sasniegt arī tad, ja izpildes vieta būtu nosakāma atkarībā no valsts obligācijas turētājam maksājamo procentu izmaksas vietas¹¹⁴.

110. Līdz ar to es ierosinu Tiesai nospriest, ka Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts obligācijas izpildes vieta ir nosakāma atbilstoši aizdevuma nosacījumiem šā vērtspapīra emisijas brīdī un to neietekmē tā vēlākas cesijas vai aizdevuma nosacījumu attiecībā uz procentu samaksu vai kapitāla atmaksu faktiskā izpilde citā vietā.

111 Skat. it īpaši spriedumu, 1976. gada 6. oktobris, *Industrie Tessili Italiana Como* (12/76, EU:C:1976:133).

112 Saistībā ar strīdiem par prasījumiem, kas ietilpst “lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu”, pēc analogijas skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

113 Skat. it īpaši spriedumu, 2018. gada 31. janvāris, *Hofsoe* (C-106/17, EU:C:2018:50, 45. punkts).

114 Pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, *ÖFAB* (C-147/12, EU:C:2013:490, 41. punkts).

V. Secinājumi

111. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) prejudiciālajiem jautājumiem es iesaku Tiesai atbildēt šādi:

Galvenokārt:

- prasība, ko fiziska persona, kas ir ieguvusi kādas dalībvalsts emitētas obligācijas, ir cēlusi pret šo valsti, lai panāktu sākotnējo aizdevuma nosacījumu izpildi vai zaudējumu atlīdzību par to neizpildi, sakarā ar to, ka šo obligāciju apmaiņa pret obligācijām ar mazāku vērtību šai fiziskajai personai ir uzspiesta ar likumu, kuru izņēmuma apstākļos ir pieņēmis valsts likumdevējs, vienpusēji un ar atpakaļvērstu spēku grozot obligācijām piemērojamos nosacījumus, tajos iekļaudams CAC, kas to turētāju vairākumam ļauj uzspiest šādu apmaiņu turētāju mazākumam, neietilpst jēdzienā “civillietas un komerclietas” Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komerclietās 1. panta 1. punkta izpratnē.

Pakārtoti, ja Tiesa atzītu, ka strīds ietilpst jēdzienā “civillietas un komerclietas” Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē:

- jēdzienā “lietas, kas attiecas uz līgumiem” Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē ietilpst prasība, ar kuru kādā dalībvalstī emitētu obligāciju ieguvējs attiecībā pret šo valsti vēlas izmantot tiesības, kas izriet no šiem vērtspapīriem, it īpaši pēc tam, kad tā ir vienpusēji un ar atpakaļvērstu spēku grozījusi aizdevuma nosacījumus.
- Regulas Nr. 1215/2012 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts obligācijas izpildes vieta ir nosakāma atbilstoši aizdevuma nosacījumiem šā vērtspapīra emisijas brīdī un to neietekmē tā vēlākas cesijas vai aizdevuma nosacījumu attiecībā uz procentu samaksu vai kapitāla atmaksu faktiskā izpilde citā vietā.